

rodoljubov in vseh Jugoslovenov mora postati. Zato pristopajte ta dan k Jugoslovenski Matici, zato delajte ta dan zanjo! Vsi brez razlike na starost in spol, vsi brez razlike na strankarstvo in stan storite to, zakaj tudi Jugoslovenska Matica podpira vse brez razlike na strankarstvo in stan. Kdor je potreben podpore ta jo dobi, kdor od nas pa more podpirati, ta naj to stori.

19. marec mora biti dan Jugoslovanske Matice. Spominjajte se tega dne, če se ne morete udeležeti mariborskega občnega zbora, Jugoslovanske Matice na ta način, da nabirate člane in zbirate prispevke.

Vsem naprej pa mora iti mladina. Ona bo deležna našega dela v prvi vrsti, ona je predvsem deležna dobrot naše svobode, zato je ona tudi dolžna, da prednjači v narodnem delu. Vredna najhujše obsodbe je mladina, če se ne bi zavedala te svoje svete dolžnosti.

Bratu na pomoč, zatiranim v odrešenje, naj bo klic vseh dobrih Slovencev dne 19. marca in ta dan naj store svojo dolžnost do „Jugoslovenske Matice.“

Gospodarstvo.

Solnčnica.

Solnčnica je v naših krajih že dolgo udomačena. Prvotna domovina ji je, kakor krompirju, Amerika. Dobili smo jo semkaj iz province Peru. Pri nas se seje večinoma med krompirjem ali koruzo in pa ob robu njiv.

Pred vojno je njeno seme služilo večinoma za krmljenje perutnine in svinj. Med in po vojni pa se je že pridelovala v večjem obsegu za izdelovanje olja, ki sicer ne dosega okusnosti bučnega ali mu je precej slično. Nekateri trdijo celo, da je to oljše boljše, kakor bučno. Pa to je stvar okusa in navade. Sigurno se ga porabi veliko pod firmo bučnega olja, ker ga večje oljarne spretno zmešane s slednjim spravijo v splošen konzum. V južni Rusiji, na Ogerskem in v pokrajinah ob spodnji Donavi se pridelujejo solnčnice v velikem obsegu po večini za izdelavo jedilnega olja. Ruski vjetniki so pravili, da v njihovi domovini ljudstvo rado vživa tudi jedrčje solnčnic.

Solnčnica zahteva isto podnebje kakor mak; glede zemlje je pa že manj zbirčna. Raste na vsaki zemlji, če je le dovolj gnojna; vendar ni njen donos na plitvih zemljah isti, kakor na globokih, kjer razvije cvete velikega obsega posebno, ako se jo seje v večjem razdalju med druge sadeže, bodisi med krompir ali koruze, kjer ima prostora dovolj za razvitek. Če se jo pa seje samo za se, ostanejo cveti bolj mali. V tem slučaju naj bodo vrste eden meter narazen, rastline v vrstah pa pol metra ena od druge, da se lahko povoljno razvijajo.

Ker solnčnici slana škodi, se sej tedaj, ko se ni več bati mraza.

Na 1 ha se rabi 10 do 12 kg semena. Na vsakem prostoru se naj pusti samo eno steblo. Vsakemu steblu je pustiti le 3 do 4 cvete, postranske poganke pa je obirati, da se cvetje, oziroma seme lepše razvija in ložje dozori. Ti poganjki so dobrodošla piča za svinje. Ostale liste obirati v času rasti, kakor to delajo po nekod, pa ni dobro, kajti to gre vse na račun semena.

Kakor mak, je tudi solnčnice dvakrat okapati in enkrat osipati. Če so med krompirjem ali koruzo, se to delo opravi ob enem z onim pri teh sadežih.

Nekdaj v oktobru je seme zrelo. Tedaj je semenjače porezati in postaviti ali razvesiti na primernem zračnem prostoru, da se dobro posuše. Potem se seme zruši z roko ali iztepe s palico.

Na ha ga lahko priraste okoli 7 do 9 meterskih stotov semena.

Zo prihodnjo setev je izbrati največje in najtežje glave z najpopolnejšim semenom.

Solnčnic je več vrst, ki se razlikujejo po barvi semena, ki je ali bela, siva, temno-

rujava ali črna. Neke vrste nastavijo več majhnih, druge zopet samo en veliki cvet.

Seme vsebuje 25 do 50 odstotkov olja. Za izdelavo olja je preje jedrčje izluščiti iz luskin. Če je suho seme, se to delo z lahkoto opravi na žrnjlah. To so navadni, domači mlinci na roko.

Predno pride v oljarno, je izluščeno jedrčje dobro posušiti. Ostanek pri izdelavi olja, takozvane perge ali tropine so izdatno krmilo za živino in svinje.

Solnčnicam škoduje neka vrste rje; objeda jih ena vrsta gosenic sovč; pa tudi razni tički jim pridejo v goste.

Za krmljenje ptičic po zimni je seme solnčnic posebno pripravno.

Kakor makovo cvetje, krasijo tudi solnčnice našo poljane; sicer ne tako lepo, pa za to dalje časa. Jos. Zupanc.

Dopisi.

Občni zbor krajevne organizacije IDS v Ptuj se vrši v soboto dne 8. aprila 1922 ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

Mestna glasbena šola v Ptuj priredi v petek dne 24. marca 1922 ob pol 8. uri zvečer v lastnih prostorih na Hrvatskem trgu javni koncert, na katerem bodete sodelovala znani virtuoz na gostih in profesor na ljubljanskem konservatoriju g. Jan Šlais in glasovir gospa Ruža Šlais-Deyl. Vspored je vseskozi umetniško izbran in bode nudil občinstvu velik užitek. P. n. občinstvo se prosi, da se drži točno določene ure. Ker se nam v Ptuj le redko kedaj nudi taka prilika, bi bilo amestno, da se p. n. občinstvo udeleži koncerta polnoštevilo. Vstopnice: 8 in 6 Din., stojiša 2 Din., dijaki 1 Din. v predprodaji v trafiki na mestnem magistratu in na večer koncerta pri blagajni.

Za zgradbo Sokolskega doma je prejel Ptujski Sokol nadaljne sledeče prispevke: g. Milan Vošnjak 100 K, g. Rado Schober 400 K, ga. Marija Zupančič 180 K, Ptujski oktet 230 K, g. Vinko Orešnik mesto vstopnine k Sokolski maškeradi 100 K, g. Vauda, vrtnar v Ptuj 100 K, družba g. dr. Jenko-ta 200 K, družba pri Bračiču 220 K in 80 K, miznina pri Zupančiču 48 K. Nadalje so darovali v isti namen ob priliki Sokolske maškerade: g. dr. Bela Stuhec 100 K, g. Rikard grof Orsich 300 K, g. Mavro Teichner 40 K, Uradništvo tt. Hirschler, Donja Stubica 150 K, g. Janhuba Fran, Kotoriba 100 K, nepoznana maska 20 K, skupaj 2458 K.

Za zletni fond Sokola v Ptuj je darovalo omizje pri Zupančiču 5. febr. 40 K in pri Bračiču 4. t. m. 80 K, družba v kavarni Evropa po gđc. Hočevarjevi dne 16. februarja 132 K. Vsem velikodušnim darovalcem izreka Sokol najtoplejšo zahvalo.

Za zgradbo Sokolskega doma nabrala je po g. Pečeku šolska mladina sledeče zneske: Pavčič Ivan K 40-20, Blumenau Igo 20 K, Vajda Boris 32 K, Jesih Milko 10 K, Tomažič Vilko 2 K, Janežič Bogomil 4 K, Petovar Bogomir 8 K, Likar Janko 4 K, Per Feliks 4 K, Kramberger Alojz 1 K, Kveder Drago 4 K, Peer Ivan 4 K, Hernja Andrej 4 K, Šegula Pavel 1-30, Zavec Jožef 40 v, Keber Jožef 1 K, Keber Franc 2 K, Farič Franc 4 K in Pavšič Ivan 8 K, skupaj K 153-80. Mladim darilem izreka Sokol iskreno zahvalo.

Ptujski Sokol. Nujno se prosijo vsi, ki imajo kakršenkoli statistični material in sploh ktere koli podatke o razvoju ptujskega Sokola, da ga izroče proti vrnitvi br. inž. Celestina.

Športni klub v Ptuj. Veselični odsek športnega kluba v Ptuj priredi v soboto, dne 18. marca t. l. zaključni plesni venček in sicer za člane športnega kluba, člane plesnih vaj, za po njih upeljane goste, kakor tudi za vse ljubitelja športa. Plesni venček vrši se v tukajšnjem Društvenem domu. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Pri prireditvi svira del tukajšnje mestne godbe. Začetek točno ob 8. uri.

S Ptujске gore. V mariborski „Straži“ z dne 1. t. m. nam je nekdo natresel nekoliko

plesnivih „drobtinic“ in nekako poročilo o „ubijanju klerikalnega zmaja.“ Pisec teh žalostnih člankov si v svoji bujni srednjeveški domišljiji res misli, da je on nekak zmaj; mi pošteni Gorci mu pa na tem mestu povemo, da ga prištejemo samo med nadležno golazen, ki jo znamo dokaj lahko odpraviti. Kaj ne da, gospod kaplan Amon!? Kako nesebično in pošteno delujejo ljudje, ki jih je omenjena golazen v „Straži“ ogrizla, o tem izpregovorimo prihodnjič. Za danes si pa oglejmo naša „vzorna“ dušna pastirja in njihove trabante! Da je posebno g. kaplan protidržaven in da tudi z vsemi štirimi deluje v tem smislu, to mu bo sodnija dokazala. Kako vzorno pa paseta duhovna gospoda svoje ovce, pa se lahko prepriča vsakdo, ki poslušaja njihove pridige v naši cerkvi: ob nedeljah in praznikih bruhata ogenj in žveplo na poštene ljudi, ki se trudijo povzdigniti ljudsko izobrazbo in na ta nečuvven način onečaščata našo staroslavno cerkev. Dobri naši farani se zgražajo nad tem početjem in rohnenjem namišljenih „klerikalnih zmajev.“ Taki ljudje nikakor niso poklicani, da bi drugim očitali protiversko zagrizenost in „peklensko gonjo“! O tej gonji navedemo lahko še lepe reči, če to želita naša vzorna duhovnika! G. Amon, Vi očitajte drugim fakinstvo; če pa Vi plešete na pustnih zabavah, da se kar prah kadi krog Vas, če se ponoči zabavate ob duhtečem žganjarskem kotlu, to sicer ni fakinjenje, pač pa „dobri vzgledi“, kaj ne?! Če je pa treba izoolnjevati svoje dolžnosti, ste pa bolani! — Ljudje, ki imajo maslo na glavi, naj ne hodijo na solnce, zato opozarjamo vse gospode obrekovalce, da s svojimi hinavščinami ne delajo več zdražbe, sicer bi z lastnim strupenim orožjem utegnili zadeti le sami sebe, ne pa morda značajno naše učiteljstvo in pošteno hišo g. Peče-ta.

Podružnica CMD v Središču ima v nedeljo, dne 26. marca popoldne ob 2. uri v občinski pisarni svoj redni občni zbor. Pol ure pozneje se vrši istotam občni zbor društva Eдиноst

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno, da se smejo stari živinski potni listi (stočni pasoji) uporabljati poleg onih nove emisije, ki je bila dana v promet dne 1. februarja 1922, samo do 1. aprila 1922.

Sokolski Vjesnik župe zagrebačke. Sokolska župa zagrebačka pokrenula je pod uredjanjem Ante Brozovića svoji vlastiti sokolski organ, koji sa svojom sadržinom, a što je glavno informiranošću o Sokolstvu toli odlikuje, da taj list nije samo odredjen za uske prilike jedne župe već se njime može poslužiti sveukupno Sokolstvo. Listu je predplata minimalne, godišnje petnajst dinara, a šalje se na upravu „Sokolskog Vjesnika župe zagrebačke“, Zagreb, Nova ves, broj 23. Mi sa svoje strane list preporučamo ne samo Sokolima već i ostalima, da se tako upoznaju s ciljevima i ideologijom ove moderne naše nacionalne organizacije.

Leskovec v Halozah. Dne 2. marca 1922 je tukaj končal, okrepan s tolažili sv. vere, svoje mlado življenje občinski predstojnik in posestnik Martin Habijanič v 41. letu svoje starosti. Rajni je bil več let tajnik vseh štirih občin tukajšnje župnije, pri zadnjih volitvah pa je bil izvoljen za župana Leskovske občine, kar pričuje, da je vžival veliko zaupanje pri ljudstvu. Ž njim je izgubila domačija pridnega moža in skrbnega očeta, sorodniki, sosedje in znanci blagega prijatelja in zvedenega svetovalca, občina dobrega in zastopnega gospodarja, župnija pa zvestega župljana. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal njegov pogreb, ki se je vršil v nedeljo, 5. marca ob 10. uri. Razum domačih župljanov so prihajali ljudje iz raznih sosednjih župnij, celo iz Ptujja in Maribora v tako obilnem številu, da take udeležbe tukaj nihče ne pomni. Nad tisoč ljudi je nepozabljivega Tineka spremljalo na zadnjem potu. Pogreb je vodil zraven domačega g. župnika vojni kurat iz Ptujja, g. Ivan Mlakar, kateri je pri odprtem grobu govoril v slovo. Z ganljivimi in srce pretresujočimi besedami je zarosil oči vseh navzočih, posebno pa se je zasli-